



عنوان مقاله:

سواد رسانه‌ای

چکیده مقاله:

امروزه داشتن سواد رسانه‌ای کافی درست مثل خواندن و نوشتن نیازی ضروری و اساسی است. این موضوعی است که در بسیاری از کشورهای صاحب علم و پیشرفته دنیا در حال پیگیری و کندوکاو است. در بسیاری از این کشورها آموزش سواد رسانه‌ای یکی از پایه‌های اصلی آموزش ضمن تحصیل خصوصاً برای افراد زیر 18 سال به شمار می‌رود.

از مجموع مقالات آکادمی نیک درس

[لینک دسترسی به این مقاله در وب سایت آکادمی نیک درس](#)

شما با ورود به شبکه‌های اجتماعی قدم به دنیای تازه‌ای می‌گذارید. شبکه‌های اجتماعی فضایی مجازی است که افراد مختلف را به هم پیوند می‌زند. دلیلی که باعث شده چنین شبکه‌هایی از موقعیت خوبی برخوردار شوند رنگ و بوی اجتماعی آن‌هاست چراکه انسان ذاتاً موجودی اجتماعی است شما در این شبکه‌ها با افراد مختلفی آشنا می‌شوید و در تعامل قرار می‌گیرید. افرادی که گاهی شباهت‌های زیادی با شما دارند و گاهی کاملاً متفاوت هستند.

یک شبکه اجتماعی فضایی است که به شما این امکان را می‌دهد از علاقه‌مندی‌ها افکار و فعالیت‌هایتان با دیگران صحبت کنید و آن‌ها را به اشتراک بگذارید. شما در این دنیای جدید با آدم‌های جدید آشنا می‌شوید دوستان قدیمی خود را پیدا می‌کنید عکس‌ها و فیلم‌هایی را به اشتراک می‌گذارید و مطالبی را که دوست دارید می‌نویسید. شبکه‌های اجتماعی به خصوص آن‌هایی که کاربردهای معمولی و غیرتجاری دارند مکان‌هایی در دنیای مجازی هستند که مردم، خود را در آنجا معرفی کرده و امکان برقراری ارتباط بین خود و همفکرانشان را در زمینه‌های مختلف و موردعلاقه فراهم می‌کنند. در شبکه‌های اجتماعی کاربران می‌توانند پروفایل‌های شخصی برای خودشان بسازند که شامل مشخصات، تصاویر، علاقه‌مندی‌ها و سایر موارد این‌چنینی است. در شبکه‌های اجتماعی شما احتمالاً در وهله اول عکسی از خود می‌گیرید و یا زمانی را صرف می‌کنید که یک عکس از آلبوم شخصی خود پیدا کنید. در مرحله بعدی دوستانتان را انتخاب می‌کنید و سپس علاقه‌مندی‌های خود مثلاً ورزش، موسیقی، فیلم، کتاب و موردعلاقه خود را اضافه می‌کنید.

این‌ها ابتدایی‌ترین امکانات شبکه‌های اجتماعی است و این وب‌سایت‌ها در سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند تا گزینه‌های بیشتری در اختیار کاربران خود قرار دهند. درمجموع بتوانند

یک مخاطب فعال، خلاق، جستجوگر، زیرک، گزینشگر هوشمند باشند، نه صرفاً یک مصرف‌کننده، ساده و خام، برای پیام‌های رسانه‌ای


 نیک درس



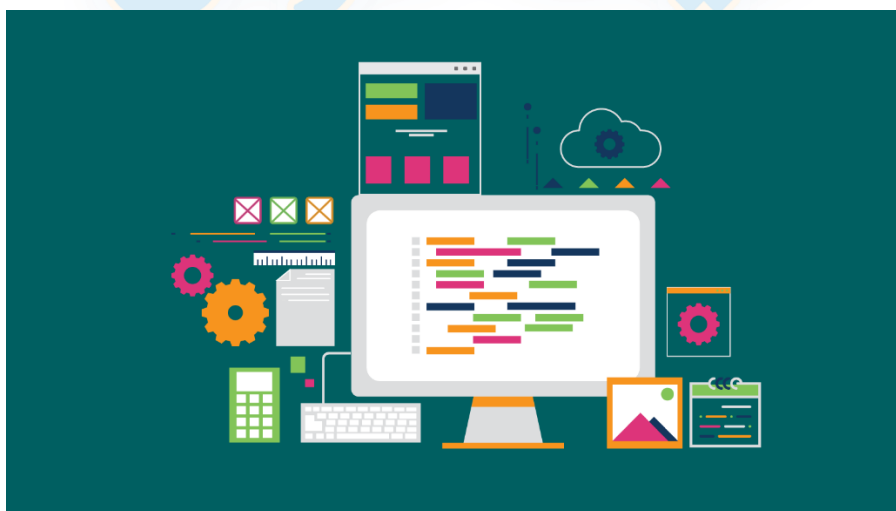
سواد رسانه‌ای چیست؟

سواد رسانه‌ای یک نوع درک متکی بر مهارت است که بر اساس آن می‌توان انواع رسانه‌ها و انواع تولیدات آن‌ها را شناخت و از یکدیگر تفکیک و شناسایی کرد. در واقع سواد رسانه‌ای مختص افراد خاصی – مثل کارکنان رسانه‌ها – نیست بلکه مجموعه‌ای از مهارت‌هاست که هر کسی می‌تواند و لازم است آن‌ها را یاد بگیرد. همان‌طور که سواد، داشتن نوعی توانمندی برای خواندن و نوشتن است سواد رسانه‌ای هم داشتن توانایی‌هایی است برای دستیابی، تحلیل، ارزیابی و خلق همه انواع پیام‌های رسانه‌ای.

افرادی که سواد رسانه‌ای بالاتری داشته باشند بیشتر قادر هستند انواع پیام‌های پیچیده رسانه‌ای که در قالب‌های مختلف و از رسانه‌های گوناگون (رادیو، تلویزیون، روزنامه، اینترنت، بیلبردهای تبلیغاتی، کتاب‌ها، بازی‌های رایانه‌ای و ...) منتشر می‌شوند را رمزگشایی کرده و تحلیل کنند. این‌گونه افراد بهتر می‌توانند بفهمند که پیام‌های رسانه‌ای چطور تولید شده و شکل داده می‌شوند و همچنین چگونه می‌توانند معانی پنهان و یا آشکار آن‌ها را کشف کنند. علاوه بر این افرادی که سواد رسانه‌ای بالاتری دارند می‌توانند رسانه‌های خود را خلق کرده و فعالانه در ایجاد فرهنگ رسانه‌ای جامعه خود مشارکت داشته باشند.

بنابراین به طور خلاصه می توان گفت که مهارت های سواد رسانه ای به نوجوانان، جوانان، بزرگسالان و همه افرا جامعه کمک می کند تا:

- بفهمند پیام های رسانه ای چطور معنا خلق می کنند.
 - هویت کسی را که تمام یا بخشی از پیام رسانه ای را خلق کرده شناسایی کنند.
 - تشخیص بدهند سازنده پیام رسانه ای می خواهد ما به چه چیزی اعتقاد پیدا کنیم و یا چه کاری انجام دهیم.
 - تکنیک و یا ابزاری که برای قانع کردن مخاطب در پیام رسانه ای مورداستفاده قرار گرفته را نام ببرند.
 - جانب داری ها، اطلاعات نادرست و دروغ ها را تشخیص بدهند.
 - کشف کنند که چه بخشی از داستان (رویداد) گفته نشده است.
 - پیام های رسانه ای را بر اساس تجربیات، اعتقادات و ارزش های شخصی خود ارزیابی کنند.
 - پیام های رسانه ای خود را تولید و منتشر کنند.
- مارشال مک لوهان: یکی از نظریه پردازان مشهور دنیای ارتباطات است که خیلی از اصطلاحات عمومی ارتباطی را ابداع و برایشان مفهوم سازی کرده است. اصطلاح دهکده جهانی متعلق به اوست. مک لوهان معتقد بود که ابزارهای ارتباطی جدید قادر هستند دنیا را به اندازه یک دهکده، کوچک کنند دهکده ای که همه در آن به راحتی به یکدیگر دسترسی دارند و از حال و احوال هم باخبرند و می توانند بر افعال و رفتار یکدیگر تأثیر بگذارند. اصطلاح سواد رسانه ای یا Media Literacy هم متعلق به اوست. او معتقد بود که وقتی دهکده جهانی ارتباطات شکل بگیرد آن وقت انسان ها به سواد دیگری احتیاج دارند به نام سواد رسانه ای



چرا سواد؟

به جای سواد رسانه‌ای می‌شد گفت آموزش رسانه یا تحصیل رسانه، مهارت‌های رسانه‌ای و چیزهایی از این قبیل. اما گفته‌اند سواد برای اینکه میزان ضرورت آن را درک کنید. سواد چیزی است که ضرورت آن بدیهی است و پیش‌نیازی است برای همه کارها و اقدامات بعدی. اگر شما سواد خواندن و نوشتن نداشته باشید چطور می‌توانید یک زندگی عادی داشته باشید. امکان حیات از شما گرفته نمی‌شود اما قطعاً مثل یک انسان معلول زندگی خواهید کرد. سواد رسانه‌ای هم در دنیای رسانه‌ای شده امروز به همین میزان ضرورت دارد شما قطعاً بی‌سواد هستید اگر تا به حال یک صفحه وب را باز نکرده‌اید و یا اینکه نمی‌دانید یک تبلیغ چطور شمارا برای خریدن یک چیپس فلفلی قانع می‌کند.

دنیای رسانه‌ای شده

سرعت و تغییر دو ویژگی اساسی دوران ماست. در چشم به هم زدنی همه چیز تغییر می‌کند آنچه امروز برای شما تازه بوده فردا قدیمی شده و چیز جدیدی جای آن را گرفته به همین نسبت اگر خودمان با سرعت تغییرات هماهنگ نکنیم سکون و عقب ماندگی ما را مثل باد با خود خواهد برد در این میان تغییرات در تکنولوژی‌های ارتباطی (شاید به دلیل نیاز بشر) بسیار بیشتر از حوزه‌های دیگر بوده است در طول دو دهه اخیر تحولات دنیای رسانه و ارتباطات چنان سریع و شگفت‌انگیز بوده که گویا یکپهلو از دوره درشکه سواری وارد عصر هواپیما شده باشیم.

اکنون رسانه‌ها همه شئون زندگی ما را دربرگرفته‌اند. اگر تا یک دهه پیش بسیاری از ابزارهای رسانه‌ای صرفاً یک ابزار لوکس و در اختیار طبقه قدرتمند یا ثروتمند جامعه بود حالا آن‌ها به ابزارهایی عمومی تبدیل شده‌اند که وارد زندگی روزمره همه آحاد جامعه شده‌اند چطور باید خودمان را با این سرعت تغییرات هماهنگ کنیم و عقب نمانیم؟ پاسخ ساده است. باید مدام این تغییرات را رصد کرد آن‌ها را شناخت تحلیل کرد و در این میان از فرصت‌های آن بهره برد و تهدیداتش را کاهش داد.

ما اکنون در دنیایی رسانه‌ای شده زندگی می‌کنیم که از آن گریزی هم نیست. رسانه‌ها همه‌جا هستند از خانه و مدرسه و سرکار و خیابان و دانشگاه بگیرید تا توی جیب شلوار ما. آن‌ها هرجایی و هرزمانی هستند ما مرتب در معرض آن‌ها و پیام‌هایی هستیم که انتقال می‌دهند. در چنین وضعیتی اگر فلسفه وجودی کارکردها تهدیدات تأثیرات و نحوه استفاده از آن‌ها را ندانیم چطور می‌توانیم در چنین دنیایی زندگی موفق داشته باشیم؟ چطور می‌توانیم درست را از نادرست تشخیص بدهیم و تصمیمات معقولی بگیریم؟ آنچه به‌عنوان سواد رسانه‌ای مطرح شده راهکاری است برای پاسخ‌دهی به همین نیاز.



رسانه‌های جمعی چیست؟

رسانه‌های جمعی که معادل وسایل ارتباط جمعی نیز هستند ابزارهایی ارتباطی هستند که پیام را از یکی به بسیاری منتقل می‌کنند ارتباط جمعی نوعی ارتباط است که در آن افراد بسیاری ناآشنا غیر مشخص و ناهمگون که به‌آسانی قابل شمارش نیستند مشارکت دارند. تلویزیون یک رسانه و ابزار ارتباط جمعی است چراکه در یک لحظه می‌تواند پیام را به مخاطبانی بسیار و ناآشنا باهم برساند.

بدین ترتیب:

- تعداد گیرندگان وسایل ارتباط جمعی نسبتاً زیاد است.
- ترکیب گیرندگان بسیار متنوع است.
- با ارسال پیام از طریق وسایل ارتباط جمعی نوعی تکثیر پیام به وجود می‌آید.
- توزیع پیام سریع است.
- هزینه برای مصرف‌کننده کم است.

یکی از اولین سیستم‌های نوین ارتباطی در زندگی بشر به نام ایرانی‌ها ثبت شده است. هخامنشیان با ایجاد چاپار توانستند شهرهای بزرگ امپراتوری ایران را به هم وصل کنند. چاپارها نامه‌رسان‌هایی بودند که پیام‌های دولتی را توسط اسب‌های تندرو از یک چاپارخانه تا چاپارخانه بعدی منتقل می‌کردند.

یک نوع دو امدادی برای رساندن پیام‌هایی از یک شهر تا شهر دیگر چاپار اولین سیستم پستی تاریخ بشر به شمار می‌آید که توانست ارسال پیام میان شهرهای مختلف را تسهیل کند.

از لحاظ لغت در زبان فارسی به هر وسیله انتقال دهنده‌ای رسانه می‌گویند. از این منظر یک سیم برق هم ابزار رسانه‌ای است چون انرژی الکتریسیته را از جایی به جای دیگر منتقل می‌کند. یک سیم برق رسانای الکتریسیته هست اما یک تکه چوب نه رسانه‌های ارتباطی هم در واقع همین کار را می‌کنند آن‌ها به جای الکتریسیته رسانای پیام‌های ارتباطی هستند.

رسانه فارسی شده واژه media است اما آنچه در زبان فارسی به عنوان رسانه ترجمه شده است در واقع اسم جمع است که ما به صورت مفرد ترجمه کرده‌ایم. Media کلمه‌ای انگلیسی است که مفرد آن می‌شود dedum در واقع media یعنی رسانه‌ها.

بدون ابزار ارتباطی اولیه شکل‌گیری اجتماعات اولیه انسانی ممکن نبود آیا دقت کرده‌اید که Communication به معنی ارتباطات با community به معنی اجتماعی از یک ریشه‌اند؟

چرا شبکه؟ دقت کنید ما چندین بار در این متن کلمه شبکه را آوردیم به نظر شما چرا از کلمه شبکه استفاده می‌کنیم؟! شبکه‌ای شدن این وب سایت‌ها از جایی آغاز می‌شود که هر کاربر فهرستی از دوستان تهیه می‌کند و این پروفایل‌های شخصی به یکدیگر متصل می‌شوند هر کاربر می‌تواند دوستان و آشنایانی که در همان شبکه اجتماعی حضور دارند را به لیست دوستان خود بیفزاید. همچنین اشتراکات زیادی که با دیگران دارید

مثل علاقه به یک گروه ورزشی، گروه موسیقی، سبک‌های هنری و ... شما را با دیگران پیوند می‌دهد.



رسانه چیست؟

سواد رسانه‌ای چیست؟

ارسطو جز اولین کسانی بود که انسان را تعریف کرد. حیوان ناطق تعریف انسان بود از نظر او. بنابراین از همان تعریف‌های اولیه انسان معلوم می‌شود که قابلیت برقراری ارتباط ویژگی اساسی و اولیه انسان‌هاست. انسان بدون ارتباط نمی‌توانست پای خود را از گلیم حیوانیت درازتر کند. بدون ارتباط و انتقال اطلاعات از یکی به دیگری اساساً فرهنگ خانواده و به دنبال آن اجتماعات بشری نمی‌توانستند شکل بگیرند. بنابراین تاریخ انسانی و تمامی پیشرفت‌های کنونی بشر بدون داشتن این ویژگی اساسی هم‌اکنون نمی‌توانست وجود داشته باشد. اما ارتباط یک واژه انتزاعی است و بدون داشتن ابزار نمی‌تواند وجود داشته باشد اولین ابزار ارتباطی بشر برای برقراری ارتباط زبان بود این قابلیت ذاتی بشر بود اما انسان رفته‌رفته ابزارهای ارتباطی بیشتری برای خود خلق کرد دود و آتش نقاشی‌های روی غارها و کمی بعدتر اختراع خط و کاغذ توانستند تغییرات بنیادینی در ارتباط و تعامل میان انسان‌ها به وجود بیاورند تا آنجا که تاریخ پیشرفت بشر بر اساس نوع وسایل و ابزارهای ارتباطی تقسیم‌بندی شده است این یعنی اینکه هرگاه انسان توانسته ارتباط و تعامل میان خود را تسهیل کند وارد مرحله تازه‌ای از زندگی خود شده است تسهیل ارتباط هم تنها توسط یک چیز شکل می‌گیرد ابزارهای رسانه‌ای

بنابراین رسانه ابزار ارتباط است و تعریف ساده آن می‌شود این: رسانه وسیله‌ای است که فرستنده به کمک آن معنا و مفهوم مورد نظر خود (پیام) را به گیرنده منتقل می‌کند. به عبارت دیگر رسانه وسیله حامل پیام از فرستنده به گیرنده است. در روزگارهای بسیار دور دود، خط، کتاب و چیزهایی از این قبیل وسیله‌ای برای حمل و انتقال پیام بودند و در روزگار جدید روزنامه، مجله، عکس، فیلم، نوار صوتی و تصویری، رادیو، تلویزیون، ماهواره و ... نمونه‌هایی از ابزارهای رسانه‌ای هستند.

نیک درس



نیک درس



عنوان مقاله:

سواد رسانه‌ای

نتیجه‌گیری:

شبکه‌های اجتماعی امروز امکانات زیادی دارند. امکانی شبیه به وبلاگ‌ها و میکروبلگ‌ها برای نوشتن مطالب کوتاه و یادداشت‌های روزانه و فضایی شبیه به سایت‌های عکس برای قراردادن تصاویر شخصی ایجاد فضایی شبیه به چت برای گفت‌وگوهای فوری میان کاربران قابلیت ساختن اتاق‌های گفت‌وگو و صفحات هواداری شبیه به فروم‌های اینترنتی از جمله ساده‌ترین این امکانات است.

از مجموع مقالات آکادمی نیک درس

[لینک دسترسی به این مقاله در وب سایت آکادمی نیک درس](#)

آکادمی نیک درس، در انتهای تابستان 1400 فعالیت خود را باهدف انتقال تجربه مدرسین در حوزه‌های مختلف از جمله دروس مدرسه و دانشگاه (تمامی رشته‌ها و تمامی مقاطع)، دروس حوزه علمیه، مهارت‌های بازار کار، هنر، صنعت، آشپزی، نرم‌افزارهای کاربردی و ... باکیفیت مطلوب جهت سربلندی کشور اسلامی عزیزمان ایران، آغاز نموده است.

تلاش شبانه‌روزی همکاران ما در آکادمی نیک درس جهت ارائه خدمات آموزش باکیفیت و مطلوب، باقیمتی پایین جهت پیش برد اهداف از قبل تعیین شده از جمله تحقق عدالت آموزشی، دسترسی آسان و باکیفیت به آموزش‌های متنوع در زمینه‌های گوناگون برای اقشار مختلف جامعه در استان‌ها، شهرها و روستاها و حتی در مناطق کمتر برخوردار می‌باشد.

امید است که با معرفی آکادمی نیک درس به دوستان و آشنایان خود، ما را جهت پیشبرد این اهداف یاری نمایید.

در صورت تمایل به تدریس و یا تمایل به نویسندگی مقالات در آکادمی نیک درس،
مهارت‌های خود را در [فرم همکاری با ما](#) در آکادمی نیک درس، ثبت نمایید.



www.NikDars.com